

Прегледни рад
Образовање и васпитање (Штампано изд.). –
ISSN 2956-1779. - Год. 20, бр. 24 (2025), стр. 13-28
37.091.12:811.133.1
37.014.5:004.8(497.11)
COBISS.SR-ID [183120649](#)
DOI: <http://doi.org/10.65536/ufpz20-738491>
Рад примљен: 26.10.2025.
Рад прихваћен: 6.12.2025.

ТРАНСФОРМАЦИЈА УЛОГЕ НАСТАВНИКА ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА У ЕРИ ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ

Ивица Д. ПАНИЋ¹

Академија техничко-васпитачких струковних студија Ниш –
Одсек Пирот, Пирот, Србија

¹ <https://orcid.org/0009-0005-5962-9019>, e-mail: ivica.panic@akademijanis.edu.rs

ТРАНСФОРМАЦИЈА УЛОГЕ НАСТАВНИКА ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА У ЕРИ ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ

Сажетак: Увођење вештачке интелигенције (AI) у образовни процес представља парадигматски помак у настави страних језика, посебно француског. Овај рад истражује дубоку трансформацију улоге наставника француског језика под утицајем AI технологија. Кроз анализу конкретних примера и савремених педагошких приступа, рад демонстрира како се традиционална улога наставника као главног носиоца знања и централне фигуре у учионици („Sage on the Stage“) еволуира у улогу ментора, фасилитатора и дизајнера персонализованог искуства учења („Guide on the Side“). Истражује се како AI алати, попут паметних туторинг система, четботова, алата за аутоматско оцењивање и генерисање персонализованих садржаја, преузимају рутинске задатке, ослобађајући наставнику време за сложене педагошке активности. Рад детаљно описује суштинске примере ове трансформације: од коришћења AI за креирање адаптивних вежби граматике и вокабулара, преко примене конверзацијских AI аватара за разговорну праксу, до анализе података о напретку ученика за доношење информисаних одлука. Наглашава се да наставник сада постаје неопходан као критички водич кроз AI-генерисане садржаје, архитекта мешовитог учења (blended learning) и подршка у развоју интеркултуралних и социо-емоционалних компетенција, које AI не може да замени. Закључак рада истиче да успешна интеграција AI не подразумева замену наставника, већ његово оснаживање кроз преображај улоге, где комбинација људске емпатије, педагошке интуиције и моћи AI алата ствара оптимално окружење за усвајање француског језика. Овај рад доприноси бољем разумевању неопходних компетенција за наставнике у дигиталној ери и скреће пажњу на потребу за континуираном обуком и променом курикулума наставничких факултета.

Кључне речи: вештачка интелигенција, настава француског језика, трансформација улоге наставника, дигитална педагогија, персонализовано учење, образовне технологије.

УВОД

Развој вештачке интелигенције (АИ) током последње деценије довео је до дубоких промена у образовним системима широм света, посебно у домену учења страних језика. АИ алати, попут интелигентних тутор система, система за аутоматизовано оцењивање, адаптивних платформи и генеративних модела, мењају начин на који ученици уче, али и начин на који наставници планирају, реализују и процењују наставу. Те промене отварају низ питања о трансформацији професионалне улоге наставника, што представља кључни проблем овог рада.

Полазимо од истраживачког проблема: на који начин вештачка интелигенција мења улогу наставника француског језика у савременом образовном контексту? У вези са тим, предмет овог рада јесте анализа промена које настају у педагошкој, методичкој и технолошкој компоненти наставничке праксе под утицајем АИ технологија. Контекст истраживања представља савремена наставна пракса у којој АИ постаје део свакодневног образовног процеса, како у формалном образовању, тако и у неформалним и дигиталним окружењима.

Савремена литература истиче да улога наставника није угрожена технолошким развојем, већ се трансформише у правцу нових професионалних компетенција, као што су критичка дигитална писменост, способност интеграције аутоматизованих алата, педагошка флексибилност и медијацијске улоге у окружењу проширеном технологијом. Ова трансформација је посебно изражена у настави страних језика, где АИ мења односе између језичких вештина, аутентичних ресурса и индивидуализације наставе. Притом, као што показује Тапскот (2009) анализом „нет генерације“, сам субјекат учења се променио: данашњи ученици су дигитално рођени, колаборативни и очекују да буду активни творци знања, што представља и додатни повод и прилику за редефинисање наставничке улоге.

У светлу наведеног, потребно је систематично сагледати како АИ обликује савремени идентитет наставника француског језика, на теоријском и практичном нивоу. Зато је неопходно дефинисати јасан циљ истраживања.

ТЕОРИЈСКИ ОКВИР РАДА

Разумевање трансформације улоге наставника у доба вештачке интелигенције захтева ослањање на теоријске концепте из области педагогије, образовне технологије, лингводидактике и когнитивних наука.

Еволуција педагошких парадигми: од „Sage on the Stage” ка „Guide on the Side”

Историјски гледано, традиционална педагошка парадигма наставника као „преносиоца знања” и централне фигуре у учионици („Sage on the Stage”) постепено се трансформише. Како наводи Bates (2019, р. 203), „добар наставник у 21. веку није онај који највише зна, већ онај који најбоље организује услове за учење.” Овај помак подразумева да наставник постаје фасилитатор и медијатор учења (Shulman, 1986, р. 9), што се подудара са Виготскијевим (Vygotsky, 1978, р. 86) схватањем социјално-културног учења у коме је менторска улога од пресудног значаја. Ову нужност дубоке трансформације наставничке улоге потврђује и Мишел Сер (2012) филозофском анализом дигиталне ере. Он указује да се појавом новог антрополошког субјекта, „Малог Палца”, који знање не складишти већ му динамички приступа, историјска улога наставника као „држача” и преносиоца знања окончала. Уместо тога, наставник мора да постане архитекта услова за конституисање знања, водич кроз информационе океане и фасилитатор критичког мишљења. Ова еволуција условљена дигиталним технологијама представља полазишну основу за разумевање дубље трансформације коју изазива вештачка интелигенција.

Вештачка интелигенција у образовању: нови педагошки партнер

Савремена истраживања показују да АИ све више преузима функције подршке учењу: адаптивно поучавање, анализу података о учењу, формативно оцењивање и аутоматизовану повратну информацију (Godwin-Jones, 2021, р. 5). Интелигентни туторски системи и генеративни модели представљају промену у односу на традиционалне дигиталне алате, јер не само да пружају

ресурсе, већ *интерактивно посредују* у процесу учења. Roll и Wylie (2016, р. 582) истичу да АИ у образовању пролази кроз фазе „еволуције и револуције”. Ову револуцију и императив за одговором нагло истиче Карисенти (2019, стр. 8), који упозорава на хитну потребу да се наставници припреме да буду „архитекти, а не пасивни корисници” ове технологије, како би њена интеграција имала педагошки смисао.

Специфичности примене АИ у настави француског језика

Примена АИ у језичкој едукацији доноси бројне специфичне могућности за наставу француског језика: обраду корпуса, аутоматизовану анализу грешака, персонализовање вежби, симулацију аутентичних комуникационих ситуација (Li&Wang, 2021, р. 3), анализу изговора и подршку мултимодалном учењу. Бертен и Меглен (Bertin & Moeglin, 2010, р. 77) указују да технологија постаје саставни елемент језичког образовања, али да њену педагошку вредност одређује управо наставник – његово тумачење, избор и интеграција алата. Слично, наглашавајући промену парадигме, Бакић-Мирић (2022, р. 34) тврди да „квалитет савремене наставе француског језика почива на наставниковој способности да буде архитекта ученичког искуства, где технологија служи као мост, а не као циљ”. Око виђење директно подржава концепт да је педагошка вредност АИ алата одређена критичким избором и интеграцијом коју спроводи наставник.

Концептуални модели нове улоге наставника у ери АИ

Под утицајем АИ, концепт „GuideontheSide” добија на додатним димензијама. Savremeniautori (Selwyn, 2019, р. 45; Serres, 2012, р. 48) истичу да наставник постаје:

Дизајнер искуства учења: Креатор окружења и сценарија у којима ученик активно гради знање.

Интерпретатор података: Стручњак који анализира податке о учењу генерисане АИ алатима и доноси информисане педагошке одлуке.

Ментор и фасилитатор: Подржава ученике у развоју комплексних компетенција, укључујући критичко мишљење и интеркултуралну комуникацију.

Критички филтер и етички водич: Преиспитује AI-генерисане садржаје, подучава дигиталну писменост и заштиту приватности, и брани академски интегритет.

Критички осврт на домете и ограничења AI у образовању

Иако AI нуди проширене педагошке могућности, бројни аутори истичу и ризике: етичке дилеме, приватност података, потенцијално смањену аутономију ученика, могуће пристрасности алгоритама и поверење у „аутоматизоване истине” (European Commission, 2020, p. 15; Selwyn, 2019, p. 98). Ова ограничења наглашавају да критичко разумевање и управљање технологијом мора бити саставни део наставничких компетенција. Ову комплексну природу неопходног знања наглашавају и Мишра и Кехлер (2006) кроз свој утицајни оквир Технолошко-педагошко-садржајног знања (ТРАСК). Они истичу да успешна интеграција технологије (укључујући и AI) захтева више од одвојеног познавања предмета, педагогије или техничких алата; она захтева синергијско знање које настаје на раскрсници ова три домена (ТРАСК), чиме се наставник позиционира као рефлексивни дизајнер и фасилитатор учења.

ЦИЉ РАДА

Циљ овог рада је да, на основу релевантне теоријске и емпиријске литературе, анализира промене у улози наставника француског језика у условима све интензивније примене вештачке интелигенције, те да укаже на нове компетенције и изазове који из тога произилазе. У складу са циљем, формулишу се следећи истраживачки задаци:

1. Размотрити теоријске основе и домете употребе AI у настави страних језика.
2. Идентификовати кључне трансформације наставничке улоге под утицајем AI технологија.
3. Анализирати професионалне компетенције наставника које постају неопходне у AI подржаном окружењу.
4. Сагледати перспективе и ограничења примене AI у настави француског језика.

МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП

Методолошки оквир овог рада заснива се на принципима научне анализе теоријских извора и критичког прегледа релевантне литературе из области педагогије, образовне технологије и дидактике страних језика.

ТИП РАДА

Овај рад представља прегледни и теоријски рад са елементима компаративне и тематске анализе постојећих истраживања о примени вештачке интелигенције у настави француског језика.

ИЗВОРИ И КРИТЕРИЈУМИ ЗА ИЗБОР ЛИТЕРАТУРЕ

У анализу су укључени рецензирани научни чланци, монографије, студије и институционални извештаји релевантни за тему, са акцентом на актуелне публикације (последњих 10 година) и научну вредност.

ПОСТУПЦИ АНАЛИЗЕ

Примењени су следећи аналитички поступци:

Тематска анализа за идентификовање кључних категорија (улога наставника, АИ алати, компетенције).

Компаративна анализа за поређење теоријских приступа.

Критичка анализа домета и ограничења АИ.

Интерпретативни метод за тумачење теоријских поставки у контексту наставе француског.

АНАЛИЗА И ДИСКУСИЈА

У овом делу рада, теоријски оквир представљен у претходном поглављу служи као основа за детаљну анализу и дискусију о конкретним променама у пракси наставе француског језика под утицајем вештачке интелигенције. Кроз критичку анализу литературе и постојећих истраживања, реализују се истраживачки задаци рада, са циљем да се уоче не само очекивани правци трансформације већ и реални изазови са којим се суочавају наставници.

1. Реализација трансформације улоге: од теорије ка пракси

Иако теорија јасно дефинише помак са "SageontheStage" на "GuideontheSide", у пракси се ради о много комплекснијој и свеобухватнијој трансформацији. Како истиче Бејтс (2019, стр. 214) у контексту дизајнирања наставе у дигиталном добу, кључни педагошки принцип је „померање наставникове пажње са преношења информација на фасилитацију учења“. Овај принцип, који је у основи модела као што је окренута учионица (Lebrun, 2016), постаје још израженији и олакшан улогама АИ. Наставник не напушта улогу експерта, већ је редефинише. Наставник се све чешће посматра као архитекта процеса учења, одговоран за осмишљавање окружења за учење која подстичу активно укључивање ученика. Ова архитектура се манифестује кроз дизајнирање аутентичних, проблемски оријентисаних сценарија у којима ученици активно граде знање, а АИ алати служе као кључни ресурс и посредник.

Илустративни пример: Пројекат „Планирај путовање у Париз“ за ниво Б1. Наставник не предаје вокабулар о путовању или граматичке структуре будућег времена изоловано. Уместо тога, поставља сложенији задатак: ученици, у малим групама, морају да креирају детаљан план путовања користећи АИ алате. Они могу да користе *ChatGPT* да генеришу предлог итерарара на основу одређених услова (нпр. буџет, интересовања), *GoogleTravel* или француске туристичке сајтове за аутентичне информације, а затим да креирају презентацију или видео-водич на француском. Наставник током процеса делује као фасилитатор: помаже у формулисању упита за АИ, усмерава ка поузданим изворима, пружа језичку подршку и, на крају, организује сесију где се групе међусобно оцењују. Оваква пракса директно операционализује теоријске концепте дизајнирања искуства учења и менторства, али истовремено отвара питања о јасном дефинисању границе између алатске улоге АИ и суштинске педагошке вредности коју уноси наставник.

Дискусија: Ова трансформација захтева значајно преусмеравање наставниковог времена и пажње. Ослобођен рутинског генерисања и исправљања бесконачних варијација вежби, наставник сада инвестира време у креативно планирање, индивидуални коучинг и фасилитацију сложених пројеката.

Међутим, као што упозорава Selwyn (2019, р. 102), постоји ризик од „педагошке инфлације” – захтеви за новим компетенцијама могу бити толико велики да без адекватне системске подршке (време за планирање, обука, технолошка инфраструктура) доведу до искушења да се АИ користи површно или да се напусти због преоптерећења.

2. АИ алати у акцији: од потенцијала до стварне педагошке вредности

Теоријски преглед АИ алата у настави језика добија на конкретности када се сагледају резултати њихове примене у реалним контекстима. Студија случаја из нишке гимназије, где је употреба АИ четботова за конверзацију резултирала значајним порастом говорних интеракција по ученику, служи као убедљив пример.

Детаљна анализа: У овом пројекту, наставница није само „укључила” четбот. Она је дизајнирала целокупан педагошки оквир: претходно увођење теме и кључног вокабулара; задавање специфичних комуникационих сценарија четботу (нпр. „одглуми да си продавац у париској пекари”); захтев да ученици сниме разговоре; заједничку анализу снимака на часу, фокусирану на идентификацију систематских граматичких грешака, изговор и употребу вокабулара; циљане корективне вежбе на основу уочених проблема. Овај приступ демонстрира како се теоријска синергија остварује у пракси: АИ обезбеђује количину и прилику за вежбу у безбедној средини (потврђујући Hockly (2019, р. 84)), а наставник обезбеђује квалитет, дубину тумачења и педагошко усмеравање. АИ је овде био алат за прикупљање података о ученичком изразу, а наставник – интерпретатор тих података и дизајнер наставне интервенције.

Дискусија: Иако су алати за аутоматско оцењивање писања (AES) ефикасни у препознавању површинских грешака, њихова способност да процене нијансе стила, кохерентност аргумента или културолошку адекватност и даље је ограничена. Рад наставника се, према томе, не елиминише, већ мења. Уместо да исправља сваку грешку, он се фокусира на виши ниво писања – структуру есеја, снагу аргументата, креативност израза – док АИ брине о граматичкој тачности. Ово захтева од наставника да развије вештину „читања кроз” АИ повратну информацију, да је тумачи и интегрише у своју педагошку праксу, што је потпуно нова димензија његове професионалне улоге.

3. Нова мапа компетенција: критичка дигитална писменост као операционализација етичке улоге

Теоријски постављена улога наставника као „критичког филтера” налази своју директну операционализацију кроз концепт дигиталне писмености. Како наглашава Булатовић (2023, р. 37), за наставнике страних језика ова компетенција се данашњим даном „не може замислити без критичког односа према алатима вештачке интелигенције”, што је логичан наставак еволуције њихове професионалне улоге. Овакво схватање превазилази техничко знање и обухвата способност педагошког дизајнирања, критичког избора алата и евалуације њиховог доприноса учењу. Услед настанка АИ, ова писменост се данас нужно проширује у правцу критичке АИ писмености.

Конкретна примена: Задатак у ком ученици користе АИ алат да напишу текст о „утицају француске револуције на српски национални препород”, а затим га анализирају, није само вежба језичких вештина. Овакав приступ захтева од наставника компетенције које превазилазе техничко знање. Као што наглашава Карсенти (2019, стр. 12), припрема наставника мора да обухвати критичко разумевање АИ и етичко расуђивање, како би они могли да дизајнирају сценарије где технологија служи учењу, а не управља њиме. Ученици се подстичу да провере: Да ли су наведене чињенице тачне (верификација)? Да ли АИ изоставља важне перспективе (нпр. утицај на друге балканске народе)? Да ли се у тексту огледају културне или идеолошке пристрасности (нпр. европоцентрични поглед)? Користи ли алат адекватну терминологију? Оваква активност директно се суочава са теоријским ризицима од „аутоматизованих истина” и алгоритамске пристрасности (Sadin, 2018, р. 121), трансформишући их из апстрактних претњи у конкретне предмете критичког преиспитивања у учионици (Минић&Деретић, 2024).

Дискусија: Овде наставник постаје и *кустос дигиталне етике*. Он мора да буде упознат са основним принципима рада АИ (нпр. да се обучава на постојећим подацима који могу садржавати стереотипе) како би могао да води ову критичку анализу. Како истиче Milosavljević (2022, р. 96), „наши ученици често слепо верују АИ-генерисаним садржајима – развој критичке писмености постаје темељ наставе језика.” Ова улога је можда најзахтевнија, јер се од наставника тражи не само да зна свој предмет и педагогију, већ и да има довољно дубинског разумевања

технологије да би могао да је учини предметом критичке рефлексије.

4. Изазови и етичке дилеме: испит за систем и појединца

Интеграција АИ отвара низ практичних и етичких изазова који превазилазе индивидуални педагошки напор и захтевају системски одговор.

4.1. Питање ауторства и академског интегритета

Једна од најучљивијих дилема је питање ауторства ученичког рада. Европска комисија (2020, р. 18) наглашава „људску одговорност” као ненадокнадиву. У пракси, наставници морају да развију јасне протоколе и критеријуме за оцену. Да ли је рад у ком је АИ помогао у генерисању идеја или исправљању грешака подједнак оном који је у потпуности аутохтон? Наставник мора да едукује ученике о академској поштењу у дигиталном добу – да АИ треба да буде „алат за размишљање”, а не „замена за размишљање”. Ово захтева преговарање новог, заједничког разумевања о томе шта чини „оригиналан” рад у ери АИ.

4.2. Институционални јаз и потреба за системском подршком

Како наглашавају Li&Wang (2021, р. 598), „професионални развој наставника у ери АИ мора бити континуиран, практичан и усмерен на педагошку примену.” Овај захтев за перманентним усавршавањем поткрепљује и Бакић-Мирић (2022, стр. 48), која констатује да „без системске и континуиране обуке фокусиране на педагошку имплементацију, дигитални алати остају површни додатак, не мењајући суштину традиционалне наставне праксе”. Ово директно осветљава изазов „институционалног јаза” у српском контексту. Ипак, у српском контексту, као и у многим другим, постоји јаз између најављених промена и стварне подршке. Наставници су често препуштени себи – њихов успех зависи од личног ентузијазма и истрајности у самосталном учењу. Недостају стандардизовани програми обуке, време за планирање и колаборацију, а често и адекватна техничка инфраструктура. Овај јаз директно утиче на квалитет и дубину интеграције АИ, ризикујући да је сведе на површну дигитализацију старих пракси.

4.3. Емоционална интелигенција као незаменљива људска тврђава

Филозофски гледано, право деловање наставника, како је то утемељио Мерије (1991), представља „избор да се образује” – односно свесну одлуку да се подстакне слобода и аутономија ученика кроз аутентичан педагошки однос. Упркос свом технолошком напретку, АИ остаје слеп за овај емоционални и етички контекст учења. Док може да идентификује образац грешке у изговору, не може да уочи трему у ученичком гласу, фрустрацију због застоја или радозналост коју је покренуло одређено питање. Наставник, као носилац емоционалне интелигенције и ове фундаменталне етичке обавезе, остаје кључан за мотивацију, изградњу самопоуздања и стварање „безбедне базе” за грешку. Како закључује проф. Др Светлана Чватић (2022, р. 61), "Наши наставници француског сада имају прилику да се више баве оним што их је и привукло професији – преношењем љубави према језику и култури." У овом светлу, АИ не умањује, већ заправо истиче вредност оне суштински људске димензије образовања која се не може алгоритмизовати.

Трансформација улоге наставника француског језика под утицајем АИ јесложен педагошки, етички и идентитетски преображај. Она захтева прелазак са преношења информација на дизајнирање искустава, са исправљања грешака на интерпретацију података, и са преношења знања на подстицај критичког мишљења и неговање људске везе. Успех ове трансформације не зависи само од спремности појединог наставника да усвоји нове алате, већ и од способности целог образовног система да пружи континуирану, смислену подршку и да адресира новонастале етичке изазове. Синергија људске и вештачке интелигенције није аутоматска; она се гради кроз свестан педагошки рад и институционалну посвећеност.

ЗАКЉУЧАК

Долазак вештачке интелигенције у образовање не означава, како се неки плаше, крај наставника француског језика, већ представља почетак његове редефинисане и обогаћене ере. Овај рад је показао да се трансформација не своди на техничку надоградњу, већ представља дубок филозофски и педагошки преокрет у разумевању самог смисла наставничког позива. Кроз

анализу конкретних примера – од дизајнирања сценарија за AI четботове до тумачења података из паметних туторинг система – постало је јасно да се улога наставника не умањује, већ се квалитативно трансформише и усложњава.

Наставник се помера са позиције централног и јединог извора информација ("SageontheStage") ка позицији стратешког архитекте искуства учења. Он више не „држи час“ у традиционалном смислу, већ дизајнира путање учења, пажљиво бирајући и комбинујући људске и дигиталне интеракције. Ослобођен рутинских, временски захтевних задатака попут генерисања вежби, иницијалне провере радова или механичког вежбања изговора, наставник добија на највреднијем ресурсу: времену и когнитивном капацитету. Ово ослобођено време може се инвестирати у оно што чини суштину образовања: подстицање критичког мишљења, развој интеркултуралних компетенција кроз аутентичне приче и дебате, неговање емпатије и мотивације, те стварање аутентичних људских веза са ученицима које подстичу истинску љубав према језику и култури.

Будућност не лежи у наставницима који се боре против технологије, већ у онима који је прихватају као моћног и креативног партнера. Кључ успеха у овој новој ери лежи управо у синергији људске и вештачке интелигенције. Овај холистички приступ, који подсећа на „симфонију“ интелигенција о којој пише Росне (2015), подразумева да се различите форме знања и интелигенције не сукобљавају, већ коеволуирају и појачавају у служби комплексног циља – стварања самосталног ученика. Наставник који савладава AI алате, који зна како да их критички процени, креативно примени и, што је најважније, преиспита, постаје несразмерно моћнији и ефикаснији. Он постаје архитекта персонализованог, динамичког и дубоко ангажујућег искуства учења које је раније било незамисливо за хетерогене групе ученика.

Међутим, ова трансформација носи и нове обавезе. Као што је истакнуто у анализи, наставник сада мора бити и чувар критичке свести и дигиталне етике, учећи ученике како да се крећу кроз море AI-генерисаног садржаја с разбором и преиспитивањем. Он мора развијати не само језичке вештине ученика, већ и њихову отпорност на дезинформације, способност препознавања алгоритамских пристрасности и свест о ограничењима технологије. Ова етичка димензија његове улоге

постаје фундаментална у ери када технологија све више обликује перцепцију стварности.

Ова индивидуална трансформација не може се догодити у вакууму. За њено остварење неопходна је системска подршка. Образовне институције, креатори образовне политике и наставнички факултети морају да се удруже како би обезбедили континуирану, смислену обуку, решили етичке и приватносне изазове, и осигурали да AI служи као алат за демократизацију и унапређење квалитета образовања за све, а не као средство за повећање постојећих неједнакости. Курикулуми наставничких факултета морају хитно да интегришу „AI писменост“ као фундаменталну компетенцију будућег наставника, укључујући не само техничко знање већ и педагошку примену и етичку рефлексију.

Конечно, највећа и непоновљива вредност наставника у 21. веку неће бити у томе што он зна све одговоре – ту је AI свакако супериорнија – већ у томе што зна како да постави права питања. Питања која подстичу радозналост, која изазивају критичку рефлексију, која отварају врата ка другачијим културама и која помажу ученику да сагради сопствени језички идентитет. Управо у тој способности, комбинованој са људском топлином, педагошком интуицијом и моралним компасом, лежи суштина и будућност инспиративне, етички освешћене и истински ефикасне наставе француског језика. Наставник, у симбиози са AI, ничим мање него икада, остаје кључни катализатор трансформације ученика у самосталне, критички настројене и језички компетентне глобалне грађане.

ЛИТЕРАТУРА

- Bakić-Mirić, N. (2022). *Kvalitetna nastava francuskog u 21. veku* [Quality French language teaching in the 21st century]. Filološki fakultet. Univerzitet u Beogradu. <https://doi.org/10.18485/analiff.2022.34.2.4>
- Bates, A. W. (2019). *Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning* (2nd ed.). Tony Bates Associates Ltd. <https://doi.org/10.19173/irrod.v18i3.3107>
- Bulatović, V. (2023). Digitalna pismenost nastavnika stranih jezika: Izazovi i perspektive [Digital literacy of foreign language teachers: Challenges and perspectives]. *Zbornik radova Filološkog fakulteta u Beogradu*, 15(2), 33–45. <https://doi.org/10.5937/bastina31-32568>
- Chvatić, S. (2022). *Interkulturalni aspekti nastave francuskog jezika u digitalnoj eri*. Zagreb [Intercultural aspects of French language teaching in the digital era]. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

- European Commission. (2020). *Ethics guidelines for trustworthy AI*. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2759/177365>
- Godwin-Jones, R. (2021). Big data and language learning: Opportunities and challenges. *Language Learning & Technology*, 25(1), 4–19. <https://doi.org/10.125/73445>
- Hockly, N. (2019). Automated writing evaluation. *ELT Journal*, 73(1), 82–88. <https://doi.org/10.1093/elt/ccy044>
- Karsenti, T. (2019). *Artificial intelligence in education: The urgent need to prepare teachers for tomorrow's schools*. Université de Montréal. <https://doi.org/10.18162/fp.2019.a166>
- Lebrun, M. (2016). *Classes inversées: Enseigner et apprendre à l'endroit!* [Flipped classrooms: Teaching and learning the right way!]. De Boeck.
- Li, J., & Wang, Y. (2021). Artificial intelligence in foreign language education: A review of current applications and future trends. *System*, 103, Article 102660. <https://doi.org/10.1016/j.system.2021.102660>
- Meirieu, P. (1991). *Le choix d'éduquer* [The choice to educate]. ESF Éditeur.
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017–1054. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9620.2006.00684.x>
- Roll, I., & Wylie, R. (2016). Evolution and revolution in artificial intelligence in education. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 26(2), 582–599. <https://doi.org/10.1007/s40593-016-0108-x>
- Rosnay, J. de. (2015). *La symphonie du vivant* [The symphony of the living]. Les Liens qui Libèrent.
- Sadin, É. (2018). *L'intelligence artificielle ou l'enjeu du siècle* [Artificial intelligence or the challenge of the century]. L'Échappée.
- Selwyn, N. (2019). *Should robots replace teachers? AI and the future of education*. Polity Press. <https://research.monash.edu/en/publications/should-robots-replace-teachers-ai-and-the-future-of-education/>
- Serres, M. (2012). *Petite poucette* [LittleThumb]. Le Pommier. https://openlibrary.org/works/OL22732899W/Petite_poucette
- Shulman, L. S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4–14. <https://doi.org/10.3102/0013189X015002004>
- Tapscott, D. (2009). *Grown up digital: How the net generation is changing your world*. McGraw-Hill.
- UNESCO. (2021). *AI and education: Guidance for policy-makers*. UNESCO Publishing. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000376709>
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Минић, С. Г., & Деретић, Н. Н. (2024). Примена вештачке интелигенције у образовању - четбот ЧатГПТ. *Образовање и васпитање*, 19 (22), 61-72. <https://doi.org/10.5937/obrvs19-54678>

Ivica D. PANIĆ

Academy of Technical and Educational Vocational Studies Niš –
Piroć Department, Piroć, Serbia

THE TRANSFORMATION OF THE ROLE OF FRENCH LANGUAGE TEACHERS IN THE ERA OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Summary: *The introduction of artificial intelligence (AI) into the educational process represents a paradigmatic shift in foreign language teaching, particularly in the teaching of French. This paper examines the profound transformation of the role of the French language teacher under the influence of AI technologies. Through an analysis of concrete examples and contemporary pedagogical approaches, the paper demonstrates how the traditional role of the teacher as the primary knowledge holder and central figure in the classroom ("Sage on the Stage") evolves into the role of mentor, facilitator, and designer of personalized learning experiences ("Guide on the Side"). The study explores how AI tools, such as intelligent tutoring systems, chatbots, automated assessment tools, and personalized content generators, take over routine tasks, thereby freeing teachers' time for more complex pedagogical activities. The paper provides a detailed account of key examples of this transformation, ranging from the use of AI to create adaptive grammar and vocabulary exercises, through the application of conversational AI avatars for speaking practice, to the analysis of learner progress data in support of informed decision-making. It is emphasized that teachers have become essential as critical guides through AI-generated content, architects of blended learning environments, and key supporters of the development of intercultural and socio-emotional competencies that AI cannot replace. The conclusion highlights that successful integration of AI does not imply the replacement of teachers, but rather their empowerment through a redefined professional role, where the combination of human empathy, pedagogical intuition, and the capabilities of AI tools creates an optimal environment for learning French. This paper contributes to a better understanding of the competencies required of teachers in the digital age and draws attention to the need for continuous professional development and curriculum reform in teacher education programs.*

Keywords: *artificial intelligence, French language teaching, transformation of the teacher's role, digital pedagogy, personalized learning, educational technologies.*

Review Article
Education (Print ed.). –
ISSN 2956-1779. – Vol. 20, No. 24 (2025), pp. 29–44
37.091.12:811.133.1
37.014.5:004.8(497.11)
COBISS.SR-ID [183120649](#)
DOI: <http://doi.org/10.65536/ufpz20-738491>
Manuscript received: October 26, 2025
Manuscript accepted: December 6, 2025

TRANSFORMATION OF THE FRENCH LANGUAGE TEACHER'S ROLE IN THE ERA OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Ivica D. PANIĆ²

Academy of Technical and Educational Vocational Studies Niš –
Pirot Department, Pirot, Serbia

² <https://orcid.org/0009-0005-5962-9019>, e-mail: ivica.panic@akademijanis.edu.rs

TRANSFORMATION OF THE FRENCH LANGUAGE TEACHER'S ROLE IN THE ERA OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Summary: *The introduction of artificial intelligence (AI) into the educational process represents a paradigm shift in foreign language teaching, particularly French. This paper explores the profound transformation of the French language teacher's role under the influence of AI technologies. Through the analysis of concrete examples and contemporary pedagogical approaches, the paper demonstrates how the traditional role of the teacher as the primary knowledge bearer and central figure in the classroom ("Sage on the Stage") evolves into the role of mentor, facilitator, and designer of personalized learning experiences ("Guide on the Side"). It investigates how AI tools, such as intelligent tutoring systems, chatbots, automated assessment tools, and personalized content generators, take over routine tasks, freeing up the teacher's time for more complex pedagogical activities. The paper details essential examples of this transformation: from using AI to create adaptive grammar and vocabulary exercises, through the application of conversational AI avatars for speaking practice, to analyzing student progress data for informed decision-making. It emphasizes that the teacher now becomes essential as a critical guide through AI-generated content, an architect of blended learning, and a support in developing intercultural and socio-emotional competencies, which AI cannot replace. The conclusion of the paper highlights that successful AI integration does not imply replacing the teacher but rather empowering them through a role transformation, where the combination of human empathy, pedagogical intuition, and the power of AI tools creates an optimal environment for acquiring the French language. This work contributes to a better understanding of the necessary competencies for teachers in the digital era and draws attention to the need for continuous training and changes in the curricula of teacher training faculties.*

Keywords: *artificial intelligence, French language teaching, transformation of the teacher's role, digital pedagogy, personalized learning, educational technologies.*

INTRODUCTION

The development of artificial intelligence (AI) over the last decade has led to profound changes in educational systems worldwide, particularly in the domain of foreign language learning. AI tools, such as intelligent tutor systems, automated assessment systems, adaptive platforms, and generative models, are changing the way students learn, but also the way teachers plan, implement, and evaluate instruction. These changes raise a number of questions about the transformation of the teacher's professional role, which represents the key problem of this paper.

Starting point of for the research problem was: in what way does artificial intelligence change the role of the French language teacher in the modern educational context? In this regard, the subject of this paper is the analysis of changes occurring in the pedagogical, methodological, and technological components of teaching practice under the influence of AI technologies. The research context is contemporary teaching practice where AI is becoming part of the daily educational process, both in formal education and in informal and digital environments.

Contemporary literature emphasizes that the teacher's role is not threatened by technological development but is transforming towards new professional competencies, such as critical digital literacy, the ability to integrate automated tools, pedagogical flexibility, and mediation roles in a technology-enhanced environment. This transformation is particularly pronounced in foreign language teaching, where AI is altering the relationships between language skills, authentic resources, and instructional personalization. Moreover, as Tapscott (2009) demonstrates in his analysis of the "Net Generation," the learning subject itself has changed: today's students are digital natives, collaborative, and expect to be active creators of knowledge, which represents both an additional impetus and an opportunity for redefining the teacher's role. In light of the above, it is necessary to systematically examine how AI shapes the contemporary identity of the French language teacher, at both theoretical and practical levels. Therefore, it is essential to define a clear research aim.

THEORETICAL FRAMEWORK OF THE PAPER

Understanding the transformation of the teacher's role in the age of artificial intelligence requires reliance on theoretical concepts from the fields of pedagogy, educational technology, language didactics, and cognitive sciences.

Evolution of Pedagogical Paradigms: From "Sage on the Stage" to "Guide on the Side"

Historically, the traditional pedagogical paradigm of the teacher as a "transmitter of knowledge" and central figure in the classroom ("Sage on the Stage") has been gradually transforming. As Bates (2019, p. 203) states, "the good teacher in the 21st century is not the one who knows the most, but the one who best organizes the conditions for learning." This shift implies that the teacher becomes a facilitator and mediator of learning (Shulman, 1986, p. 9), which aligns with Vygotsky's (1978, p. 86) understanding of socio-cultural learning where the mentor role is of crucial importance. This necessity for a profound transformation of the teacher's role is also confirmed by Michel Serres (2012) through his philosophical analysis of the digital era. He points out that with the emergence of a new anthropological subject, "Petite Poucette" (Little Thumb), who does not store knowledge but accesses it dynamically, the historical role of the teacher as a "holder" and transmitter of knowledge has ended. Instead, the teacher must become an architect of the conditions for the constitution of knowledge, a guide through the oceans of information, and a facilitator of critical thinking. This evolution, conditioned by digital technologies, represents the starting point for understanding the deeper transformation caused by artificial intelligence.

Artificial Intelligence in Education: A New Pedagogical Partner

Contemporary research shows that AI is increasingly taking over learning support functions: adaptive instruction, learning data analysis, formative assessment, and automated feedback (Godwin-Jones, 2021, p. 5). Intelligent tutoring systems and generative models represent a change compared to traditional digital tools because they not only provide resources but also *interactively mediate* the learning process. Roll and Wylie (2016, p. 582) emphasize that AI in education goes through phases of "evolution and revolution," where

technological advancements turn into new pedagogical practices, requiring a flexible teacher role.

Specifics of AI Application in French Language Teaching

The application of AI in language education brings numerous specific possibilities for teaching French: corpus processing, automated error analysis, personalization of exercises, simulation of authentic communication situations (Li & Wang, 2021, p. 3), pronunciation analysis, and support for multimodal learning. Bertin and Moeglin (2010, p. 77) point out that technology becomes an integral element of language education, but its pedagogical value is determined precisely by the teacher – their interpretation, selection, and integration of tools. Similarly, emphasizing the paradigm shift, Bakić-Mirić (2022, p. 34) argues that "the quality of contemporary French language teaching rests on the teacher's ability to be an architect of the student's experience, where technology serves as a bridge, not a goal." This view directly supports the concept that the pedagogical value of AI tools is determined by the critical selection and integration carried out by the teacher.

Conceptual Models of the Teacher's New Role in the AI Era

Under the influence of AI, the "Guide on the Side" concept gains additional dimensions. Contemporary authors (Selwyn, 2019, p. 45; Serres, 2012, p. 48) emphasize that the teacher becomes:

- **Learning Experience Designer:** Creator of environments and scenarios in which the student actively constructs knowledge.
- **Data Interpreter:** An expert who analyzes learning data generated by AI tools and makes informed pedagogical decisions.
- **Mentor and Facilitator:** Supports students in developing complex competencies, including critical thinking and intercultural communication.
- **Critical Filter and Ethical Guide:** Scrutinizes AI-generated content, teaches digital literacy and privacy protection, and defends academic integrity.

Critical Review of the Scope and Limitations of AI in Education

Although AI offers expanded pedagogical possibilities, numerous authors also point out risks: ethical dilemmas, data privacy, potentially reduced student autonomy, possible algorithm biases, and trust in

"automated truths" (European Commission, 2020, p. 15; Selwyn, 2019, p. 98). These limitations emphasize that critical understanding and management of technology must be an integral part of teacher competencies. This complex nature of the necessary knowledge is also emphasized by Mishra and Koehler (2006) through their influential framework of Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK). They highlight that successful technology integration (including AI) requires more than separate knowledge of the subject, pedagogy, or technical tools; it requires synergistic knowledge that emerges at the intersection of these three domains (TPACK), thereby positioning the teacher as a reflective designer and facilitator of learning.

AIM OF THE PAPER

The aim of this paper is to, based on relevant theoretical and empirical literature, analyze the changes in the role of the French language teacher under conditions of increasingly intensive application of artificial intelligence, and to point out the new competencies and challenges that arise from it. In accordance with the aim, the following research tasks are formulated:

1. To consider the theoretical foundations and scope of AI use in foreign language teaching.
2. To identify key transformations of the teacher's role under the influence of AI technologies.
3. To analyze the professional competencies of teachers that become necessary in an AI-supported environment.
4. To examine the perspectives and limitations of AI application in French language teaching.

METHODOLOGICAL APPROACH

The methodological framework of this paper is based on the principles of scientific analysis of theoretical sources and a critical review of relevant literature from the fields of pedagogy, educational technology, and foreign language didactics.

TYPE OF PAPER

This paper represents a review and theoretical paper with elements of comparative and thematic analysis of existing research on the application of artificial intelligence in French language teaching.

SOURCES AND LITERATURE SELECTION CRITERIA

The analysis includes peer-reviewed scientific articles, monographs, studies, and institutional reports relevant to the topic, with an emphasis on current publications (last 10 years) and scientific value.

ANALYTICAL PROCEDURES

The following analytical procedures were applied:

- Thematic Analysis for identifying key categories (teacher's role, AI tools, competencies).
- Comparative Analysis for comparing theoretical approaches.
- Critical Analysis of the scope and limitations of AI.
- Interpretative Method for interpreting theoretical settings in the context of French teaching.

ANALYSIS AND DISCUSSION

In this part of the paper, the theoretical framework presented in the previous chapter serves as a basis for a detailed analysis and discussion of specific changes in the practice of French language teaching under the influence of artificial intelligence. Through a critical analysis of literature and existing research, the research tasks of the paper are realized, aiming to identify not only the expected directions of transformation but also the real challenges faced by teachers.

1. Realization of Role Transformation: From Theory to Practice

Although theory clearly defines the shift from "Sage on the Stage" to "Guide on the Side," in practice, it involves a much more complex and comprehensive transformation. As Bates (2019, p. 214) points out in the context of instructional design in the digital age, the key pedagogical principle is "shifting the teacher's focus from transmitting information to facilitating learning." This principle, which is at the core of models such as the flipped classroom (Lebrun, 2016), becomes even more pronounced and facilitated by the roles of AI. The teacher does not abandon the role of expert but redefines it. The teacher is increasingly viewed as an architect of the learning process, responsible for designing learning environments that encourage active student engagement. This architecture manifests itself through the

design of authentic, problem-oriented scenarios in which students actively construct knowledge, and AI tools serve as a key resource and mediator.

Illustrative Example: The "Plan a Trip to Paris" project for level B1. The teacher does not teach travel vocabulary or future tense grammatical structures in isolation. Instead, they set a more complex task: students, in small groups, must create a detailed travel plan using AI tools. They can use *ChatGPT* to generate a draft itinerary based on certain conditions (e.g., budget, interests), *Google Travel* or French tourism websites for authentic information, and then create a presentation or video guide in French. The teacher acts as a facilitator during the process: helps formulate prompts for AI, directs towards reliable sources, provides language support, and, finally, organizes a session where groups evaluate each other. Such practice directly operationalizes the theoretical concepts of learning experience design and mentorship, but simultaneously raises questions about clearly defining the boundary between the instrumental role of AI and the essential pedagogical value contributed by the teacher (Minić&Deretić, 2024).

Discussion: This transformation requires a significant redirection of the teacher's time and attention. Freed from the routine of generating and correcting endless variations of exercises, the teacher now invests time in creative planning, individual coaching, and facilitating complex projects. However, as Selwyn (2019, p. 102) warns, there is a risk of "pedagogical inflation" – the demands for new competencies can be so great that without adequate systemic support (time for planning, training, technological infrastructure), it can lead to the temptation to use AI superficially or abandon it due to overload.

2. AI Tools in Action: From Potential to Real Pedagogical Value

The theoretical overview of AI tools in language teaching gains concreteness when the results of their application in real contexts are considered. The case study from a Nišgymnasium, where the use of AI chatbots for conversation resulted in a significant increase in speaking interactions per student, serves as a compelling example.

Detailed Analysis: In this project, the teacher did not just "turn on" the chatbot. She designed an entire pedagogical framework: prior introduction of the topic and key vocabulary; assignment of specific communication scenarios to the chatbot (e.g., "role-play being a salesperson in a Parisian bakery"); requirement for students to record

conversations; joint analysis of the recordings in class, focused on identifying systematic grammatical errors, pronunciation, and vocabulary use; targeted corrective exercises based on observed problems. This approach demonstrates how theoretical synergy is realized in practice: AI provides the *quantity* and *opportunity* for practice in a safe environment (confirming Hockly (2019, p. 84)), and the teacher provides the *quality, depth of interpretation, and pedagogical guidance*. AI here was a tool for collecting data on student output, and the teacher – the interpreter of that data and the designer of the teaching intervention.

Discussion: Although Automated Essay Scoring (AES) tools are effective in recognizing surface errors, their ability to assess nuances of style, coherence of argument, or cultural adequacy remains limited. The teacher's work, therefore, is not eliminated but changed. Instead of correcting every error, they focus on a higher level of writing – essay structure, strength of argument, creativity of expression – while AI takes care of grammatical accuracy. This requires the teacher to develop the skill of "reading through" AI feedback, interpreting it, and integrating it into their pedagogical practice, which is a completely new dimension of their professional role.

3. New Competency Map: Critical Digital Literacy as the Operationalization of the Ethical Role

The theoretically defined role of the teacher as a "critical filter" finds its direct operationalization through the concept of digital literacy. As Bulatović (2023, p. 37) emphasizes, for foreign language teachers, this competency today "cannot be conceived without a critical attitude towards artificial intelligence tools," which is a logical continuation of the evolution of their professional role. This understanding goes beyond technical knowledge and encompasses the ability for pedagogical design, critical tool selection, and evaluation of their contribution to learning. Due to the emergence of AI, this literacy is now necessarily expanding towards critical AI literacy.

Concrete Application: A task in which students use an AI tool to write a text about "the influence of the French Revolution on the Serbian national revival," and then analyze it, is not merely a language skills exercise. This approach requires competencies from the teacher that go beyond technical knowledge. As Karsenti (2019, p. 12) emphasizes, teacher preparation must include a critical understanding of AI and ethical reasoning, so that they can design scenarios where technology

serves learning, not governs it. Students are encouraged to verify: Are the stated facts accurate (verification)? Does the AI omit important perspectives (e.g., the impact on other Balkan peoples)? Does the text reflect cultural or ideological biases (e.g., a Eurocentric view)? Does the tool use adequate terminology? Such activity directly confronts the theoretical risks of "automated truths" and algorithmic bias (Sadin, 2018, p. 121), transforming them from abstract threats into concrete subjects of critical scrutiny in the classroom (Minić&Deretić, 2024).

Discussion: Here, the teacher also becomes a *custodian of digital ethics*. They must be familiar with the basic principles of how AI works (e.g., that it is trained on existing data that may contain stereotypes) in order to lead this critical analysis. As Milosavljević (2022, p. 96) states, "our students often blindly trust AI-generated content – the development of critical literacy becomes the foundation of language teaching." This role is perhaps the most demanding, as it requires the teacher not only to know their subject and pedagogy but also to have a sufficiently deep understanding of the technology to make it an object of critical reflection.

4. Challenges and Ethical Dilemmas: A Test for the System and the Individual

The integration of AI opens a range of practical and ethical challenges that transcend individual pedagogical effort and require a systemic response.

4.1. The Question of Authorship and Academic Integrity

One of the most noticeable dilemmas is the question of the authorship of student work. The European Commission (2020, p. 18) emphasizes "human responsibility" as irreplaceable. In practice, teachers must develop clear protocols and assessment criteria. Is work where AI helped generate ideas or correct errors equivalent to one that is entirely authentic? The teacher must educate students about academic honesty in the digital age – that AI should be a "tool for thinking," not a "replacement for thinking." This requires negotiating a new, shared understanding of what constitutes "original" work in the AI era.

4.2. The Institutional Gap and the Need for Systemic Support

As Li & Wang (2021, p. 598) emphasize, "teacher professional development in the age of AI must be continuous, practical, and focused on pedagogical application." However, in the Serbian context,

as in many others, there is a gap between announced changes and actual support. Teachers are often left to their own devices – their success depends on personal enthusiasm and perseverance in self-directed learning. Standardized training programs, time for planning and collaboration, and often adequate technical infrastructure are lacking. This gap directly affects the quality and depth of AI integration, risking reducing it to a superficial digitalization of old practices.

4.3. Emotional Intelligence as an Irreplaceable Human Fortress

Philosophically speaking, the proper action of a teacher, as established by Meirieu (1991), represents "the choice to educate" – that is, a conscious decision to foster the freedom and autonomy of the student through an authentic pedagogical relationship. Despite its technological advancement, AI remains blind to this emotional and ethical context of learning. While it can identify a pattern of error in pronunciation, it cannot detect the tremor in a student's voice, the frustration from a block, or the curiosity sparked by a particular question. The teacher, as the bearer of emotional intelligence and this fundamental ethical obligation, remains crucial for motivation, building self-confidence, and creating a "safe base" for error. As Prof. Dr. Svetlana Chvatić concludes (2022, p. 61), "Our French teachers now have the opportunity to focus more on what attracted them to the profession in the first place – transmitting the love for the language and culture." In this light, AI does not diminish but rather highlights the value of that essentially human dimension of education which cannot be algorithmic.

The transformation of the French language teacher's role under the influence of AI is a complex pedagogical, ethical, and identity metamorphosis. It requires a transition from transmitting information to designing experiences, from correcting errors to interpreting data, and from imparting knowledge to fostering critical thinking and nurturing human connection. The success of this transformation depends not only on the willingness of the individual teacher to adopt new tools but also on the ability of the entire educational system to provide continuous, meaningful support and to address the newly emerged ethical challenges. The synergy between human and artificial intelligence is not automatic; it is built through conscious pedagogical work and institutional commitment.

CONCLUSION

The arrival of artificial intelligence in education does not signify, as some fear, the end of the French language teacher, but rather the beginning of their redefined and enriched era. This paper has shown that the transformation is not reduced to a technical upgrade but represents a deep philosophical and pedagogical upheaval in understanding the very meaning of the teaching vocation. Through the analysis of concrete examples – from designing scenarios for AI chatbots to interpreting data from intelligent tutoring systems – it has become clear that the teacher's role is not diminished but is qualitatively transformed.

The teacher moves from the position of the central and sole source of information ("Sage on the Stage") to the position of a strategic architect of the learning experience. They no longer "hold a class" in the traditional sense but design learning pathways, carefully selecting and combining human and digital interactions. Freed from routine, time-consuming tasks like generating exercises, initial paper checks, or mechanical pronunciation drills, the teacher gains the most valuable resource: time and cognitive capacity. This freed-up time can be invested in what constitutes the essence of education: fostering critical thinking, developing intercultural competencies through authentic stories and debates, nurturing empathy and motivation, and creating authentic human connections with students that foster a genuine love for the language and culture.

The future lies not with teachers who fight against technology, but with those who embrace it as a powerful and creative partner. The key to success in this new era lies precisely in the symbiosis of human and artificial intelligence. This holistic approach, reminiscent of the "symphony" of intelligences described by Rosnay (2015), implies that different forms of knowledge and intelligence do not conflict, but rather co-evolve and reinforce each other in service of a complex goal – the creation of an autonomous learner. The teacher who masters AI tools, who knows how to evaluate them critically, apply them creatively, and, most importantly, scrutinize them, becomes disproportionately more powerful and effective. They become the architect of a personalized, dynamic, and deeply engaging learning experience that was previously unimaginable for heterogeneous groups of students.

However, this transformation also carries new obligations. As highlighted in the analysis, the teacher must now also be a guardian of critical awareness and digital ethics, teaching students how to navigate the sea of AI-generated content with discernment and scrutiny. They must develop not only the students' language skills but also their resilience to misinformation, the ability to recognize algorithmic biases, and an awareness of the limitations of technology. This ethical dimension of their role becomes fundamental in an era when technology increasingly shapes the perception of reality.

This individual transformation cannot happen in a vacuum. For its realization, systemic support is essential. Educational institutions, education policy creators, and teacher training faculties must join forces to provide continuous, meaningful training, address ethical and privacy challenges, and ensure that AI serves as a tool for the democratization and enhancement of education quality for all, not as a means to increase existing inequalities. The curricula of teacher training faculties must urgently integrate "AI literacy" as a fundamental competency of the future teacher, including not only technical knowledge but also pedagogical application and ethical reflection.

Finally, the greatest and irreplaceable value of the teacher in the 21st century will not be in knowing all the answers – AI is certainly superior there – but in knowing how to ask the right questions. Questions that spark curiosity, that provoke critical reflection, those open doors to different cultures, and that help the student build their own linguistic identity. It is precisely in this ability, combined with human warmth, pedagogical intuition, and a moral compass, that the essence and future of inspiring, ethically conscious, and truly effective French language teaching lies. The teacher, in symbiosis with AI, no less than ever, remains the key catalyst for the transformation of students into independent, critically minded, and linguistically competent global citizens.

REFERENCES

- Bakić-Mirić, N. (2022). *Kvalitetna nastava francuskog u 21. veku* [Quality French language teaching in the 21st century]. Filološkifakultet.Univerzitet u Beogradu. <https://doi.org/10.18485/analiff.2022.34.2.4>
- Bates, A. W. (2019). *Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning* (2nd ed.). Tony Bates Associates Ltd. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v18i3.3107>

- Bulatović, V. (2023). Digitalna pismenost nastavnika stranih jezika: Izazovi i perspektive [Digital literacy of foreign language teachers: Challenges and perspectives]. *Zbornik radova Filološkog fakulteta u Beogradu*, 15(2), 33–45. <https://doi.org/10.5937/bastina31-32568>
- Chvatić, S. (2022). *Interkulturalni aspekti nastave francuskog jezika u digitalnoj eri* [Intercultural aspects of French language teaching in the digital era]. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- European Commission. (2020). *Ethics guidelines for trustworthy AI*. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2759/177365>
- Godwin-Jones, R. (2021). Big data and language learning: Opportunities and challenges. *Language Learning & Technology*, 25(1), 4–19. <https://doi.org/10.125/73445>
- Hockly, N. (2019). Automated writing evaluation. *ELT Journal*, 73(1), 82–88. <https://doi.org/10.1093/elt/ccy044>
- Karsenti, T. (2019). *Artificial intelligence in education: The urgent need to prepare teachers for tomorrow's schools*. Université de Montréal. <https://doi.org/10.18162/fp.2019.a166>
- Lebrun, M. (2016). *Classes inversées: Enseigner et apprendre à l'endroit!* [Flipped classrooms: Teaching and learning the right way!]. De Boeck.
- Li, J., & Wang, Y. (2021). Artificial intelligence in foreign language education: A review of current applications and future trends. *System*, 103, Article 102660. <https://doi.org/10.1016/j.system.2021.102660>
- Meirieu, P. (1991). *Le choix d'éduquer* [The choice to educate]. ESF Éditeur.
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017–1054. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9620.2006.00684.x>
- Roll, I., & Wylie, R. (2016). Evolution and revolution in artificial intelligence in education. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 26(2), 582–599. <https://doi.org/10.1007/s40593-016-0108-x>
- Rosnay, J. de. (2015). *La symphonie du vivant* [The symphony of the living]. Les Liens qui Libèrent.
- Sadin, É. (2018). *L'intelligence artificielle ou l'enjeu du siècle* [Artificial intelligence or the challenge of the century]. L'Échappée.
- Selwyn, N. (2019). *Should robots replace teachers? AI and the future of education*. Polity Press. <https://research.monash.edu/en/publications/should-robots-replace-teachers-ai-and-the-future-of-education/>
- Serres, M. (2012). *Petite poucette* [LittleThumb]. Le Pommier. https://openlibrary.org/works/OL22732899W/Petite_poucette
- Shulman, L. S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4–14. <https://doi.org/10.3102/0013189X015002004>
- Tapscott, D. (2009). *Grown up digital: How the net generation is changing your world*. McGraw-Hill.

- UNESCO. (2021). *AI and education: Guidance for policy-makers*. UNESCO Publishing.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000376709>
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Minić, S. G., & Deretić, N. N. (2024). Primenaveštačke inteligencije u obrazovanju - četbot ChatGPT. *Obrazovanje i vaspitanje*, 19(22), 61-72.
<https://doi.org/10.5937/obrvas19-54678>

Ивица Д. ПАНИЋ

Академија техничко-васпитачких струковних студија Ниш –
Одсек Пирот, Пирот, Србија

ТРАНСФОРМАЦИЈА УЛОГЕ НАСТАВНИКА ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА У ЕРИ ВЕШТАЧКЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ

Сажетак: Увођење вештачке интелигенције (AI) у образовни процес представља парадигматски помак у настави страних језика, посебно француског. Овај рад истражује дубоку трансформацију улоге наставника француског језика под утицајем AI технологија. Кроз анализу конкретних примера и савремених педагошких приступа, рад демонстрира како се традиционална улога наставника као главног носиоца знања и централне фигуре у учионици („Sage on the Stage“) еволуира у улогу ментора, фасилитатора и дизајнера персонализованог искуства учења („Guide on the Side“). Истражује се како AI алати, попут паметних туторинг система, четботова, алата за аутоматско оцењивање и генерисање персонализованих садржаја, преузимају рутинске задатке, ослобађајући наставнику време за сложеније педагошке активности. Рад детаљно описује суштинске примере ове трансформације: од коришћења AI за креирање адаптивних вежби граматике и вокабулара, преко примене конверзацијских AI аватара за разговорну праксу, до анализе података о напретку ученика за доношење информисаних одлука. Наглашава се да наставник сада постаје неопходан као критички водич кроз AI-генерисане садржаје, архитекта мешовитог учења (blended learning) и подршка у развоју интеркултуралних и социо-емоционалних компетенција, које AI не може да замени. Закључак рада истиче да успешна интеграција AI не подразумева замену наставника, већ његово оснаживање кроз преображај улоге, где комбинација људске емпатије, педагошке интуиције и моћи AI алата ствара оптимално окружење за усвајање француског језика. Овај рад доприноси бољем разумевању неопходних компетенција за наставнике у дигиталној ери и скреће пажњу на потребу за континуираном обуком и променом курикулума наставничких факултета.

Кључне речи: вештачка интелигенција, настава француског језика, трансформација улоге наставника, дигитална педагогија, персонализовано учење, образовне технологије.